

MÜZİK VE KÜLTÜR

Editör

Prof. Dr. Sibel KARAKELLE

MÜZİK VE KÜLTÜR

Editör

Prof. Dr. Sibel KARAKELLE

Yazarlar

İsmail ERASLAN - Fahriye Esra BAŞYİĞİT GÖNENDİ - Fulya TERCİ - Ilgım KILIÇ TAPU - Hafide Melisa AYKUŞ- Pınar ŞAHİN
Ahmet Selçuk BAYBURTLU - Tolga ERGÜL - Berk ŞAHİN - Serenat İSTANBULLU - Tolga ÜRÜN - Uğur TÜRKMEN
Duygu CANBAY KARADENİZ - Mülkü Oğuzhan UYSAL - Orçun BERRAKÇAY - Emre AYDOĞDU - Yıldız MUTLU YILDIZ
Beste ÇİROZLAR - M. Yiğit ERSOYDAN - B. Sena İNCE - Mehmet Can PELİKOĞLU
Erkan DEMİRTAŞ - Mustafa Emir BARUTCU - Mustafa Emre AK – Sibel KARAKELLE - Aslı KAYMAK

E-ISBN: 978-625-382-467-9

DOI: 10.54637/vizetek.9786253824679

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Büşra ÇOLAKOĞLU

Dizgi & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Ekim, 2026

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizeteki yayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

ÖN SÖZ

Müzik, yalnızca seslerin estetik bir düzen içerisinde bir araya gelmesinden ibaret olmayan; bireyin, toplumun ve kültürün kendisini ifade etme biçimlerinden biri olarak tarih boyunca farklı anlamlar ve işlevler üstlenen çok katmanlı bir olgudur. Kültürel kimliklerin oluşumu, toplumsal değişimlerin yansıtılması, geleneklerin aktarılması, kolektif belleğin korunması ve bireysel deneyimlerin ifade edilmesinde müzik önemli bir kültürel araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönüyle müzik, içinde üretildiği toplumun değerlerini, yaşam biçimlerini, tarihsel deneyimlerini ve değişim dinamiklerini anlamaya imkân sağlayan önemli bir araştırma alanıdır.

“Müzik ve Kültür” adlı bu kitap, müzik ile kültür arasındaki çok yönlü ilişkiyi farklı disiplinlerin ve araştırma yaklaşımlarının perspektifinden ele almayı amaçlamaktadır. Kitapta yer alan çalışmalar; müziğin toplumsal gerçeklikle ilişkisini, kültürel kimlik ve toplumsal dönüşüm içerisindeki rolünü, geleneksel ritüelleri, ulusal kimlikleri, kültürel mirası, müzik teknolojilerini, dijital müzik pratiklerini, müzik ve sağlık ilişkisini ve profesyonel müzik yorumculuğunun farklı boyutlarını bir araya getirmektedir.

Kitabın ilk bölümlerinde müziğin toplum ve kültür içerisindeki konumuna ilişkin daha geniş bir çerçeve oluşturulmaktadır. “Müzik ve Toplumsal Gerçeklik” ve “Müzik ve Kültür: Kültürel Kimlik, Toplumsal Dönüşüm ve Dijital Çağda Müzikal Pratikler” başlıklı çalışmalar, müziğin toplumsal yapı, kültürel kimlik ve değişim süreçleriyle ilişkisini ele alarak kitabın kavramsal zeminini oluşturmaktadır. Bu çerçeve, Asya ulusal marşları üzerinden ulusal kimlik ve müzik ilişkisine; kına gecesi ve Erzurum’daki oturma âlemi gibi kültürel pratikler üzerinden ise müziğin gelenek, ritüel ve yerel kültürle bağlarına doğru genişlemektedir.

Kitapta kültürel mirasın aktarımı ve müziğin tarihsel bellekteki yeri de önemli bir yer tutmaktadır. Şamlı İskender Kutmani’nin nota yayıncılığı faaliyetleri, Türk müziğinin yazılı repertuarının oluşumu ve aktarımı açısından değerlendirilirken; Çanakkale Muharebelerine ilişkin edebî ve anlatsal kaynaklarda müziğin ele alınışı, müzik ile tarihsel bellek arasındaki ilişkiye farklı bir perspektif sunmaktadır. Halk türkülerindeki ezgisel ve motifsel özelliklerin incelenmesi ise kültürel aktarımın müzikal yapı üzerindeki yansımalarını ortaya koymaktadır.

Müzik kültürünün günümüzde geçirdiği dönüşüm, teknolojik gelişmeler ve dijital platformların yaygınlaşmasıyla birlikte yeni boyutlar kazanmıştır. Kitapta yer alan müzik teknolojisi, yaratıcılık ve Spotify kullanımı üzerine çalışmalar, müziğin üretim, paylaşım ve tüketim biçimlerinin dijital çağda nasıl değiştiğine ilişkin güncel örnekler sunmaktadır. Böylece geleneksel müzik kültürlerinden çağdaş ve dijital müzik pratiklerine uzanan bir süreklilik ortaya konulmaktadır.

Müziğin bireysel ve toplumsal yaşam üzerindeki etkisi yalnızca kültürel ve estetik boyutlarla sınırlı değildir. Müzik terapi ve beyin üzerine çalışma, kültür, duygu ve nörolojik yanıtlar arasındaki ilişkiyi disiplinlerarası bir bakışla ele alarak müziğin insan yaşamındaki işlevsel boyutuna dikkat çekmektedir. Bu yaklaşım, müziğin eğitim, sağlık, duygu ve bilişsel süreçlerle kurduğu ilişkilerin de kültürel bağlam içerisinde değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır.

Kitabın ilerleyen bölümlerinde ise müziğin estetik ve sanatsal boyutlarına geçilmektedir. Gluck’un Armide operasından hareketle gerçekleştirilen eser-etüt analizi, Liszt’in Faust Senfonisi üzerinden piyano yorumculuğunun dönüşümü ve Debussy’nin Reflets dans l’eau eserinde su imgesinin estetik dönüşümü üzerine çalışmalar, farklı dönem ve türlerde müzikal yapı, yorum, imge ve estetik arasındaki ilişkileri ortaya koymaktadır.

Kitabın son bölümünü oluşturan opera çalışmaları ise müzik ile dramaturji arasındaki güçlü ilişkiye odaklanmaktadır. Verdi’nin Il Trovatore operasındaki Azucena karakteri üzerinden 19. yüzyıl opera dramaturjisine bakılırken, Konstanze ve Gece Kraliçesi karakterleri üzerinden opera şarkıcılığında kontrast yorum, müzikal yapı ve dramaturjik karşıtlıklar incelenmektedir. Böylece kitap, toplumsal ve kültürel

bağlamdan başlayarak bireysel yorumculuğa ve sahne sanatlarının dramatik yapısına doğru ilerleyen geniş bir perspektifle tamamlanmaktadır.

“Müzik ve Kültür”, farklı konu, yöntem ve disiplinlerden gelen araştırmaları ortak bir başlık altında buluşturarak müziğin tek boyutlu bir sanat alanı olmadığını; toplum, kültür, tarih, kimlik, teknoloji, eğitim, sağlık ve estetikle sürekli etkileşim içerisinde gelişen dinamik bir yapı olduğunu ortaya koymaktadır. Kitapta yer alan çalışmaların, müzik ve kültür alanında çalışan araştırmacılara, akademisyenlere, eğitimcilere, öğrencilere ve sanat alanına ilgi duyan okuyuculara farklı bakış açıları sunması ve yeni araştırmalara zemin oluşturması amaçlanmaktadır.

Bu eserin ortaya çıkmasında emeği bulunan tüm bölüm yazarlarına; bilgi, deneyim ve araştırmalarını paylaşarak kitabın bilimsel içeriğine katkı sundukları için teşekkür ederim. Her bir çalışma, müziği yalnızca dinlenen ve icra edilen bir sanat değil, aynı zamanda kültürü taşıyan, dönüştüren ve yeniden üreten bir ifade alanı olarak değerlendirmemize katkı sağlamaktadır.

“Müzik ve Kültür” kitabının bilimsel ve sanatsal alana katkı sunmasını, yeni tartışmalara ve araştırmalara ilham vermesini diliyorum

Saygılarımla,
Prof. Dr. Sibel KARAKELLE
Editör

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Müzik ve Toplumsal Gerçeklik	1
	İsmail ERASLAN

2. BÖLÜM

Müzik ve Kültür: Kültürel Kimlik, Toplumsal Dönüşüm ve Dijital Çağda Müzikal Pratikler	12
	Fahriye Esra BAŞYİĞİT GÖNENDİ

3. BÖLÜM

Müzik ve Kültür Asya Kıtası Ulusal Marşlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	28
	Fulya TEREÇİ
	İlgım KILIÇ TAPU

4. BÖLÜM

Kültürel Bağlamda Kına Gecesi Ritüellerinde Kaynana Donu Yakma Geleneği	46
	Hafide Melisa AYKUŞ
	Pınar ŞAHİN

5. BÖLÜM

Erzurum'da Oturak Alemi Geleneği Kültür ve Müzik Bağlamında Bir İnceleme	60
	Ahmet Selçuk BAYBURTLU
	Tolga ERGÜL

6. BÖLÜM

Şamlı İskender Kutmani'nin Nota Yayıncılığı Faaliyetleri ve Türk Müziği Yazılı Repertuvarına Katkıları ...	100
	Berk ŞAHİN
	Serenat İSTANBULLU

7. BÖLÜM

Çanakkale Muharebelerine Yönelik Öykü Hikâye Anı ve Romanlarda Müzik	114
	Tolga ÜRÜN
	Uğur TÜRKMEN

8. BÖLÜM

Sağlıkla İlgili Halk Türkülerinde Ezgisel ve Motifsel Nitelik Taşıyan Unsurların İncelenmesi	134
	Duygu CANBAY KARADENİZ
	İlgım KILIÇ TAPU

9. BÖLÜM

Kültür Endüstrisi Bağlamında İzmir İlinde Sokak Sanatçısı Kartı Uygulamasının Sokak Müzisyenliği Üzerindeki Etkileri	146
	Mülkü Oğuzhan UYSAL
	Orçun BERRAKÇAY
	Pınar ŞAHİN

10. BÖLÜM

Müzik Teknolojisinde Roller Ve Yaratıcılık..... 163

Emre AYDOĞDU

Yıldız MUTLU YILDIZ

11. BÖLÜM

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Spotify Kullanımlarının İncelenmesi 174

Beste ÇİROZLAR

M. Yiğit ERSOYDAN

12. BÖLÜM

Müzik Terapi ve Beyin: Kültür, Duygu ve Nörolojik Yanıtlar Üzerine Disiplinlerarası Bir Yaklaşım 181

B. Sena İNCE

Mehmet Can PELİKOĞLU

13. BÖLÜM

Gluck'un Armide Operasından Saksafon İçin Bir Eser-Etüt Analizi 198

Erkan DEMİRTAŞ

14. BÖLÜM

Liszt'in Faust Senfonisi Ekseninde Değişen Müziğin Piyano Yorumculuğuna Etkisi 208

Mustafa Emir BARUTCU

15. BÖLÜM

19. Yüzyıl Opera Dramaturjisine Çağdaş Ve Ulusötesi Bir Bakış:

Verdi'nin *Il Trovatore* Operasında Azucena..... 218

Aslı KAYMAK

16. BÖLÜM

İzlenimci Müzikte Su İmgesinin Estetik Dönüşümü:

Claude Debussy'nin "Reflets Dans L'eau" Eseri Üzerine Bir Analiz 227

Mustafa Emre AK

Sibel KARAKELLE

17. BÖLÜM

Opera Şarkıcılığında Kontrast Yorum:

Konstanze ve Gece Kraliçesi'nde Müzikal Yapı ve Dramaturjik Karşıtlıklar 246

Aslı KAYMAK

"Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir."